

Klyden (*Recurvirostra avosetta* L.) som ynglefugl ved Limfjorden.

Af JØRGEN LÜTZEN.

I 1951 og særlig 1952–53 har jeg undersøgt visse dele af den østlige Limfjords kyster for at danne mig et billede af Klydens forekomst her. Det undersøgte område strækker sig på nord-siden af fjorden fra Nr. Sundby til Overholm og fra Aggersund til Bygholms Vejle, Arup Vejle og Østerild fjord. På sydsiden af fjorden har jeg været på engene nord for Nørholmenge, engene vest for Nyrup og endvidere engene ved Valsted og Nørrekær i Vesthimmerland. I Limfjorden har jeg besøgt Egholm og de nord for liggende Tagholme. (Alle her brugte stednavne findes på Generalskabskortet 1:100000). Desværre har jeg ofte været forhindret i at foretage ekskursioner i maj og juni d.v. s. midt i yngletiden og som følge deraf er mine fund af ynglebeviser som æg eller unger temmelig sparsomme. Af den grund har jeg kun medtaget de lokaliteter, hvor jeg ganske bestemt mener eller ved, at Klyden ruger.

Østerild fjord.

1. maj 1953 opholdt jeg mig ved de vestlige vejler. Denne dag så jeg ca. 15 par ved den østlige side af fjorden og 5–6 par ved den vestlige. Sidstnævnte sted havde i hvert fald 1 par rede. Da jeg kun gjorde mine iagttagelser fra dæmningen over fjorden, er det meget muligt, at jeg har overset flere par.

Arup Vejle.

1. maj 1953 fandt jeg 1 par med rede her, og muligvis havde et andet par også rede.

Fjordholme – Sdr. Tranholme.

7. juli 1953 fandt jeg ialt 50 par på holmene mellem Bygholms Vejle og Aggersund. (Jeg var dog hverken på Langholm eller Borgholm). Jeg fandt kun ynglebevis for 1 par i form af 4 unger. Lærer JENS ROLIGHED, Klim, meddeler mig, at Klyden har ynglet her de sidste år.

Overholm.

KJÆRBØLLING (1875) nævner holmen som yngleplads for Klyder. I 1952 fandt jeg 23. juni 6–7 par, men i 1953 var der kun 2–3. Begge

år har der været 1 par ved Tøtterne, og 8. juli 1953 så jeg fra den anden side af vejlen ved Torslev 1 Klyde på Torslevholme.

Vejlen.

1 par ynglede i 1951 ved Gølbjerg. Iøvrigt har jeg set Klyden flere steder ved Vejlen, men det lader til, at den kun yngler konstant langs vestkysten. Det er blevet mig oplyst, at der i 1952 ynglede ialt ca. 50 par. Dette år fandt jeg selv en koloni på ca. 30 par ved Mærsholme. I 1953 så jeg den 12. april 25–30 par i den sydvestlige del af Vejlen.

Engene øst for Gøl by.

I 1953 fandt jeg ganske uventet 10–15 par her, og senere (27. juni) viste 10 par en meget ængstelig opførsel og havde øjensynlig reder. Endvidere opholdt der sig i fladvandet ca. 70 individer, deraf flere ungfugle; det drejer sig dog sikkert om fugle fra kolonien på

Kytterne.

Desværre har jeg ingen ynglebevis fra denne koloni, hvor jeg formoder, at der i 1953 har ynglet over 100 par. I hvert tilfælde talte jeg 12. april over 200 individer og 1. juli var der flere hundrede Klyder i fladvandet i trekanten Kytterne, Tagholmene og Fruens holm. I 1951 besøgte jeg i august kolonien, men fandt kun 20–30 ungfugle.

Tagholmene.

1. juli 1953 gik jeg fra Kytterne ud på holmene, hvor jeg fandt 8 klydereder med æg og unger samt 2 gamle reder.

Nørholmene.

I 1950 opdagede jeg kolonien på nogle engstrækninger ca. 1 km nord for Nørholmene. Også i 1951 og 1952 ynglede de, sidstnævnte år 20–25 par. I 1953 talte jeg 6. april 72 Klyder. 26. april fandt jeg 14 klydereder, hvoraf de 11 indeholdt 4 æg, 2 2 æg og 1 1 æg. De første æg må altså senest være lagt omkring den 21. april eller ca. 20 dage efter Klydens ankomst (i 1953: 1. april). Til sammenligning med 1952 skal anføres, at Klyden ankom 3. april, og de første æg senest blev lagt omkring 22. april.

Engene vest for Nyrup.

Det var blevet mig oplyst, at et par Klyder var set her i 1951, og 9. april 1952 så jeg selv i tæt tåge 3 Klyder. I juli s. å. fandt jeg 13 Klyder og i 1953 var der 1 par.

Klosterholmene.

I 1952 så jeg om foråret 15–20 par her og i 1953 var antallet vokset til 49 par, som opholdt sig på de små øer vest for Klosterholmene.

De oplysninger, der findes i litteraturen om Limfjordens Klyder står i omvendt forhold til det antal par, der yngler ved den. Vejlerne synes at være det mest kendte ynglested. THORVALD KJÆR (1933) opregner antallet af par her således: I den østlige del af Østerild fjord ca. 12 par, Arup holm 6 par, Vesløsvejle 10 par, Bygholmsvejle 30–40 par, og endelig fandtes enkelte par i den vestlige del af Østerild fjord og i Selbjergvejle, altså ialt 60–70 par. I 1953 var jeg desværre ikke på Arup holm og i yngletiden har jeg aldrig været på Bygholms Vejle, hvor Klyden dog utvivlsomt stadig ruger. ARTHUR CHRISTIANSEN (1939) opgiver det samlede antal af par i Vejlerne til 50 par. R. SPÄRCK (1928) skriver om Klyden at »den yngler endvidere en del steder ved Limfjorden«. R. HØRRING (1926) nævner bl. andet Flåde-Ørum sø i Thy, Hovsør mølle, Sdr. Lem vig, Vårholm og engene ved Hindsels på Thyholm som benyttede eller forsvundne rugepladser. Jeg har desværre ikke kunnet komme ud på Vårholm, men ved Hindsels ruger Klyden stadig, ligesom den findes på Jegindø (L. LYNEBORG JENSEN 1952). I det af mig undersøgte område regner jeg med, at der i 1953 ynglede over 300 par. Skønt denne del af fjorden er den absolut fuglerigeste, ville en grundig undersøgelse af hele fjorden sikkert kunne bringe dette tal betydelig i vejret.

Literatur.

- CHRISTIANSEN, A. 1939: Optegnelser fra Limfjords-Vejlerne. – Dansk Ornith. For. Tidsskr. **33**, p. 163–192.
 HØRRING, R. 1926: Fugle **2**. – Danmarks Fauna, p. 239.
 KJÆR, TH. 1933: Ornithologiske Iagttagelser i Thy og Vestjylland. – Flora og Fauna, p. 97–111.
 KJÆRBØLLING, N. 1875: Skandinaviens fugle.
 LYNEBORG JENSEN, L. 1952: Ornithologiske notater fra Thyholm og Jegindø. – Dansk Ornith. For. Tidsskr. **46**, p. 65.
 SPÄRCK, R. 1928: Nordens Dyreverden, p. 156.